

17. Consequent zijn voor een laag celgetal

Succesvolle droogzetmethode

In een 'special' over mastitis van het Engelse tijdschrift "Farmers Weekly" stond een reportage over een biologisch bedrijf met 300 melkkoeien en een gemiddeld celgetal van 110.000. Op dit bedrijf wordt een strikte droogzetprocedure gevolgd. Vier weken voor de geplande droogzetdatum wordt per kwartier een celgetalbepaling gedaan. Elke koe met een kwartiermelk celgetal boven de 170.000 wordt apart gezet met vier kalveren die de uier goed leeg trekken. Binnen een maand daalt het celgetal dan ongeveer 60.000 op het moment van droogzetten.

Koeien met een celgetal lager dan 170.000 worden vanaf tien dagen voor het droogzetten gedipt met een dure Barodyne dip i.p.v. een jodium-dip. De Barodyne dip plakt meer en bevat een afweerstof tegen vliegen. Een week voor de droogzetdatum worden de koeien in een potstal gehuisvest ver weg van de melkmachine zodat ze deze niet meer horen. Zij krijgen hooi en gerstestro gevoerd, worden één keer per 48 uur gemolken en met Barodyne gedipt. Op de dag van droogzetten worden de spenen na het melken gesealed met 'collodion' hetgeen een extra 'beschermende huid' creëert. Daarna gaan de koeien een week op een kaal stuk grasland. Als zij dan echt opgedroogd zijn kunnen ze zoveel gras eten als ze willen en worden ze elke 14 dagen gecontroleerd en opnieuw gedipt met collodion.

Belangrijk om te weten is dat op dit bedrijf de kalveren gemest worden voor kalfsvlees. Alle melk met een te hoog celgetal gaat naar deze kalveren, die in groepen van 20 op stro worden gehuisvest. (Farmers Weekly, 5 november 1999, pag.51)

Selecteren

Uit de interviews in ons onderzoeksproject 'Onderzoek naar de invloed van sporenelementen op het celgetal in de melk, kwam als resultaat naar voren dat beheersing van het celgetal om een consequente aanpak vraagt zowel bij het droogzetten van koeien als bij het ingrijpen bij probleemkoeien.

De aanpak begint met het selecteren en verkopen van probleemkoeien. Als dit goed gebeurt dan daalt het celgetal. Dit kan echter alleen wanneer er geen structureel probleem in het bedrijf aanwezig is (afwijkende melkmachine, uierkwaliteit, voeding). Anders komen er telkens weer nieuwe koeien bij. De veehouder zal ergens de cyclus van besmetting moeten doorbreken.

In het begin is de selectie moeilijk omdat een koe bijvoorbeeld nog goed melk geeft. Toch moet men hier rigide zijn om later erger te voorkomen. Ook in een klein koppel kun je niet te veel dieren ineens verkopen. Het hangt echter ook sterk van de boer af of hij of zij vindt dat het celgetal van een koe nu hoog is of niet. En hoeveel waarde daarbij gehecht wordt aan de 400.000 grens. Een koe met een hoog celgetal ziet er vaak niet ziek uit en de melk is op het oog ook niet afwijkend. Veel boeren vinden het dan ook erg moeilijk zo'n koe af te voeren. Het staat daarbij ook nog eens haaks op de uitgangspunten van biologisch boeren, waarin gestreefd wordt naar een wat hogere gemiddelde leeftijd van de koeien. Een oplossing hiervoor is om dan geen nakomelingen van deze dieren aan te houden. Op de lange duur werpt een strenge selectie dan zeker vruchten af.

Wytze Nauta
Laura Jonker
w.nauta@louisbolk.nl